

Tilžės Releivis

„Tilžės Releivis“

su kas Nedelę išleidžiama Pridetta yra Seredoj bey Subato
išdudams ir taptus ant Bertainio Meto 50 Pen.

Apsteliavimai yra nū bile tokio Posto priimami, arba
ir pacioj Druforijoj

A. Revländerio bey Sunaus

Tilžeje. Aukštoje Ulco. 67 (Hobe Str. 67).

Apstatimat,

Druforiją Tilžės Releivio funkciami laštija po 10 Pen.

Pristulymai 20 Pen.,

už ložną smulkeis Raštais išpauską Cilę

Sromatos dėl Tilžės Releivio patiks išrašomos yra
i Tilže nufuncziamos.

Nro. 100.

Tilžeje, 14. Decemeri 1892.

13. Jahrgang.

Pakvietimas ant Apsteliavimo.

Garbingūs musū Skaitytojus mes atkartūtiną ant Apsteliavimo šito Laikto ant sekancio Meto 1893 arba ir ant pirmojo Meto Bertainio (Januaryaus, Februaryaus, Merco) su tūm Paminejimu pakviečiam, kad musū wierniausias Noras ir didžiausias Pasiprocevojimas bus: bitą Laiklą su šwiežiausiomis Žiniomis, swarbiomis Rodomis, naudingiausiais Pasimokinimo Nusidawimais ir su wisakom, kas Skaitytojams pamegsta išpredyti. Mes wisus, kurie musū Apstemią gelpti nor, lietuwiskąję Kalbą myl ir toses Iškaitymą bey Iškplatinimą mielą mato, meldžiam, kad wisus Raimynus, Prietelius bey Pažystamus paragintu, „Tilžės Releivis“ apsteliuoti, nesa tasai yra taro wisū lietuwiskū Laiklū, per kurius Lietuwa daugiausiey sawo prigimtaję Kalbą išlaiko bey išplatina, wisū pasabniausias ant Skaitymo ir tiems, kurie ikšiol neįjoki Laiklą niera laike, nesa juok neįjoks Laiklas niera pigesnis arba geresnis už kitaji.

Probos Numerei dyktaj!

„Tilžės Releivis“

Probos Numerei dyktaj!

išeina du kart kas Nedelę, Seredoj bey Subatoj; kožnai Nedeldienei yra grazi **Mišia** ypatickoj Pridetkoj dyktaj prideta; **Mišia** tampa nū tolimūse Kreizūse pažystamo ir garbinamo Tilžės Kunigo Pono Stein surakoma ir niera del to, kaip kitur, iš belikokiū Rnygū arba nū tokio prasto Surinkimininko sustatyta. Minetoses **Mišios** yra wis 4 iki 8 Pusū didžios ir išeina puikiame Rašte; kas tases kawoj ir ne numeta, gal ant Meto Pabaigos grazias **Mišknygas** susiristi. **Kožnas Apsteliavimas ant „Tilžės Releivio“**

ant czielo Meto už 2 Mt., prie to Apsteltotojis „Tilžės Releivio Kalendras“ ant Met 1893 dyktaj gauna, arba ant Bertainio Meto už 50 Pf.,

tampa taip musū Spaustuwej, Tilžeje, Aukštojoj Ulcojoj Nr. 67, taip kaip ant kožno Pusto Anštalto priimamas.

„Pigiey bey geray,“ — Kožnas nor mielay. — Toktai kožnas ir igys, — Kursai „Tilžės Releivis“ laikys!

„Tilžės Releivio“ Redyste.

Kas paslutiniame Gese Swiete nusidawe.

Iš Wotietijos.

Berlyne, 9. Decemeri. Ciecorius bey Ciecoriene Seredoj i Hanoweri parwyko. Ciecorius Gzetwerge Žalnieriu Lauko Szlužbos Vandymui tenay Garnizunoj esancziujū Ubazū pribuvo ir Parodes Marką nulaike. Ciecoriene tarp litko Diakonisu Anštaltą bey kelis litus Ligonbuczius aplanke. Petnychoj Ciecorius Palydejime daug aukštū Ponū ant Medziokles Pilies i Szpringe parwyko. Dar pacioj Dienoj Ciecorius Medzioklę nulaike, kurios Sumedziojimas bagotas buvo. — Decemerio Widurj Ciecorius Darmstadt aplankys.

— [Ciecorystes Saimas] Utarninke su Apmastymu apie geresni Sudawdyjimą Remestininū Pasilaitymo, kursai nū Centrumo iwestas buvo, Darbo

turejo. Saimbutis Apmastyme taip nuginzdo, kad Susstėjimas iki welyho Balars truko. Centrus bey Desinioji stojoji kaip Innungū Prieteliei, Nacionaliberolai, Walndumojantieje bey Socialdimikrotai prieš taji. Pons Rikerts, prie kurio Kalbos Inirtime tankiey atsitropyja, kad jis prie wieno arba antro Kreipeši, kuriam jis su Žodžieis bey Pastelgimu išguldinti daboja, turejo Briminimą Viceprezidento pastitiki dūstifi ir tare perpykęs: „Ale i wieną turiu aš tikt žiureti!“ Ant to Pons Ballestrem: „Aš ne žneku nū žiurejimo, bet nū to, kad Jus tikt wienam te kalbat! — Iš wisū Apmastymū yra matoma, kad apie Žokaną dūdanczius Padawadyjimū ant Remesto Bagerinimo dabar dar ne gal mislyjama buti.

— [Ciecorystes Saimui] yra nū Raghrungos Atfiminimo Raštas apie

Koleros Ligą Mete 1892 priejės, apie Ateitinę yra tame sakoma: Su Atfikatūjimu Ligos Siantimo tur sekanciam Metui rokiujama buti. Prtegada prufiskai Wyšlos Upes Apogardei bus tada šauniey didesne kaip šime Mete, kadangi Ligos Atfimerzimas Mete 1893 šiltesniame Meto Laike sulaukiamas yra.

— [Mokėsniū Sustatymai] yra dabar Ciecorystes Saimo parejė. Yra tie trys Žokano Sustatymai apie Mokėsniū Padidinimą už Pywą, Brangwyną bey kelis Sztempelius. Nū Pywo Mokėsniū yra tokie 32 Milijonai Markiū sulaukiami. Bruerijos Mokėsnis tur antratiek didesnis buti. Brangwyno Mokėsniū Padidinimas pasidaro iš Brimūšimo nū 5 Markiū ant ikšioliklū 50 iki 70 M. Išnauojimo. Daugiaus- Zemimas šito Mokėsnio yra ant 13 Milijonū Markiū nuspreštas. Tada tampa Padidinimas Sztempelio Moke-

jimo prie minetū Beikalū-Sutarimū užmanytas. Daugiaus-Zemimas per šitą Zokano Sustatymą tampa ant 13 Milijonū Markiū aprofitas. Wisas Znešimas Mofesniū Sustatymū tampa pagal tai nū Raghrungos ant 57½ Milijonū Markiū sprendziamas, kurie ne pritenka, jeib ir tikt busenczius Daugiaus-Zhdawimus Zalnierystes Užmanymo wisay dengtu. Jey mes atsiudyjam, turim mes beje pritari, kad Ciecoryste, priimant, kad ji aukštesniū Zemimū turetū tur, kitus Relius ant tujū Parupinimo wos užimti gal; aukščiaufley galetu dar dabar maloningay išleistasis Tabakas pritraukiamas buti. Ale Klausymas yra, argi bey kofius didzius aukštesnius Zemimus Ciecoryste priwalo. Szis Klausymas gal tikt po Bagatawójimo naujojo Zalnierystes Zokano, kurio Raptos wienat Mofesniū Sustatymus primerte, atlieptas buti. Jey toks Sutarims su Ciecorystes Raghrunga apie Zalnierystes Zokaną pasidarytu, tą butu tasai tikt ant Pamatos šaunaus Brašymū bey Raptū Pamažinimo galimas. Tada ne bus ale ir ney tokiū aukštū Mofesniū reikalinga.

— [Ant Koleros Atsižgnimo] prie maffolikštojo Rubeziaus darhtieji Apdabojimo Palicpimai yra per Padawadyjimą nū 6. Decemberio ardyti, kadangi pagal uredišlas Žinias Kolerą maffolikštojoj Lentioj pastutiniame Gese nelautinay šauniey mentyn eina.

Š gilius Čamsos i Szwieša.

5] Primežgimas. Randleris pradejo ant to Atsitikimo padaboti. Jis žiurejo dabotingay ant sawo Paczios, kuri dabar papasakojo: „Bredowene ne dawesi ši Ryt' paprastoj Adynoj matytis. Justine, Rukarka, ne galejo ney i Ruknę pareiti, jeib Rapiją wirtu; ji buvo pagal Papatimą prie Skambalo traukusi, ale ne tape atwerta. Kaip ji weliaus dar felis Kart Štambino, kad kone Skambals nutruko, ir Widuj dar nieks ne krutinos, igawo ji Baimes ir papasakojo wislą wienam Pulicijos Larnui, kursai akarūt Rome buvo. Tasai mislyjo, Moterisklei gal kas atsitikus buti; Duris reikią per wieną Spynininką atwerti dūti. Spynininks tape pargabentas, ir Pulicijos Larnas, kursai pasilikęs buvo, ejo drauge. Pryšakine Swetlyczia buvo weif atwerta. Miegojimo Stuba buvo, kaip wis, ne užrakinta. Bredowene gulejo Lowoj. Jos Raklas — manę Szjirpuliei perima, tą Šodi sakyti norint — jos Raklas buvo su šilkine Škepeta suwerštas. Moteriskle buvo nusmaugta! Jos aukšinis Ziegorius, kuri ji kas Wakarą ant Stalelio šale Lowos padeda, gulejo ant žemes.

— Pagal naujji Bruerijos Mofesniū Sustatymą tur Zawai, Mais, žalieji Sterkei 8 Markius Mofesniū, Szterkei, Szterkiū Miltai bey wisokeriopus Sirups 12 Markiū, wisokeriopus Sukorius, Sukoriaus Atleidimai bey wifiti Salyklos Šdirbimai 16 Markiū už 2 Centneriu moketi.

— [Pawnyzhs wieno Karo Sziepio] yra Wasaros Beghe sutwertas, kurio Sustatymai bey Itaišymū Sziekiamimai nū Ciecoriaus paties pareina, wisay kitaip kaip šiokie Karo Sziepei išweizd ir padabotinus Naujinimus tur.

— Sziepis „Thyra“ nū Rytjuriū su Malka i Engelantą pakeliuy, prie normegiškojo Kranto nugrimzdo, Wyrai nuskendo, tikt Kapteinis yra išgelbetas.

— [Ciecorystes Kancleris Grows Raprimi] kele Retwerge Sziasni, prie kurios wifit Wyresnieji Ciecorystes Uredo prisidraugawojo, skaitlingi Bundesroto Draugšanarei, Ministeriei, Deputiertai wisū Partijū, tikt Socialdimikrotai neir daug laiškū sawo Wietininkus turejo. Ciecorystes Kancleris meilingiaufiu Budu su sawo Szwezczius pasifnekejo. Tikt wieną Syki tape Polityka užgauta, Dep. Hostedt (natl.) parejo apie Užmanymus kalbeti ir mislyjo štukawodams, butu tikt geray, jey Raghrunga Deputiertams Nazumą paklustu. „Kas esat Jus Jusū šiofiuse Pasilaikymuse? klause Kancleris. „At, Gfselecas, apgailetinay Brueris!“ „Je,“ mislyjo Grows Ka-

primi, „toks aš ir norecziau buti. Kad aš Brueris bucziau, kaip mielay aš tada pakluseziau!“ Š linksmaji Žušimą Ap-link Stowincziujū iškišo kaip iš sawęs iššimano ir taipo Apgautasis.

Altona, 6. Dec. Profesoris Dr. Krause yra i Altona prie wieno amerikniško Sztoturedininko wieną tarp Liekoriū Swiete Padabojimą išpromyanti Pjowimą, per kuri Weido Berkuliei pagalinti turintis buti, per Altaltawimą Kaukoles Dankezio bey Atleidimu Berbuli išpromyancziuos Ghslos su Pasifekimu užemes. Eigonies Pasilaikymas yra labay šaunus.

Š Štreikiū bey Ungarū.

Budapest, 8. Dec. Gelželstrukiū Begimai ant wisū ungariskū Gelželieū yra del Sniego Supustymū apstabdinti.

Prag, 8. Decbr. Kalinei Rönigrätco Kalejimo Maistą kele, wislą sutruškindami ir užweizdus su Smertimi apgrumzdami. Zalnieriei bey Szandarai Pakajū wel padare.

Š Maffolijos.

Moskau, 7. Decbr. Wyriausia Baldymo Wyriaushbe su Mislimi turint emusi, šiczion gywenantiems Zydamis nū šefancziio Meto prasidedant be jokio Štirtumo kožną Kupeziawimą uždrausti, jey tieji ne katilistiklaję Wierą priima. Ale ir tada tur jie po trijų Metū ilgu Bandyimo Gzesu po Uždabojimu wieno Wyšlupo statytis, pirmkol jiems naujasis Užšilaikymas iwelyjimas gal buti.

Ziegoriaus Stiklas buvo sumuštus. Ziegorius bus rasi prie to numestas, kaip silpnoji Moteriskle su sawo Razbaininku kowojo, nesa Roma yra buwusi. Prie Nusmaugtosos ant Lowos gulejo Szlipsis; wiena Spilga su Arklio Galwa tame lyšojo; Gumas, su kuriūmi Szlipsis prie Glskės prikabinamas tampa, buvo nupleštas, be Abejojimo nū Bredowenes, kaip ji Lamsumoj Razbaininką twere. Tada ji jam i Plaufus kibo, nesa tarp Birštū abejose Rankose laife ji igrautus Plaufus. Plaufai buvo raudoni o Szlipsis priklauso Žüllickiui, aš pažystu ji su ta Arklio Galwa taip geray, kaip tą Redeli, kuri aš dabar dewju, o ir fiti Šmones pažyst ji. „Žüllikis!“ tare Randleris pilns Rusfitebejimo.

„Je, Žüllikis,“ patikrino Zette, kas niewierhtina pastrode, „Šmogus, su kuriūm aš feturis per Metus už wieno Kromo Stalo stowejau ir nū kurio aš mislyjau, jis ne galis nehwienam ney Plauką užgauti. Jis wakar po Pietū su Bredowene smarliey persieme. Jis buvo wel Bruerioj buwęs, ir ant to jam Bredowene, kuri toktai jau tankien uždraude, Wietą atsake. Keli Liudininkai tape patlab išklaufineti, kurie akarūt

Rome buvo, kaip toktai nusidawe. Dabar jis atškeršjo.“

„Ar jis tą Darbą iššipazino?“ klause Randleris, kursai wis iš wien Galwą frate.

„Jis wisay niera cze. Wakar Wakare ant Zieg. 10 Žudoji dar Szwiesą jo Stuboje mate. Ji tur tą pacze Stubele, kurę aš apgywenau. Žüllikio Stuba yra per keles Kamaras, kuriose Laworū Žopostai randasi, atškirta, ale jey jis Siburi degina, galima toktai aiškley ant tos Szwiesos matyti, kuri per Langą ant arti stowincziujo Rešuto pūla. Škeinant ji nieks ne girdejo, o tai man ir ne Dymai, nesa kad jis Wakare išeidawo, iššikliejo jis wis kaip toks Wagis ir mofejo ir Buto Duristhlay atwerti, idant Bredowene ji ne išgirštu. Kaip rodos, jis nieko draugene eme kaip Drabužius, kurius jis ant Kuno dewejo.“

„Apie koki Gzesą galetu Razbajošte tikt nusidawusi buti?“ klause Randleris lyg su sawim kalbedams.

„Apie Widurnakti.“

„Apie Widurnakti?“ suriko jis apimancziio Rusiminimo Balsu.

„Na, na, tikt ne sugut taip ant manęs,“ sake Zette. „Kad tai apie

38 Italijos.

38 Rymo tampa maldūjama: Nekuri didi Ceitunga išplatina wieną Raštą nekuriu Bonghi prie Popiežiaus, kursai didi Padabojimą išpromovja. Bonghi, kursai kaip tikis Katiliks išspazyst, laiko pasfididianti widuji Sugruwimą katilifikšos Wyškupystes kaip twirtą. Jey Popiezius ne gruntingay Wierą pertaisyti apšima, esąs Berškilimas italieniškame Katilifikšume ne aplentiamas; jau dabar esą tikri Zenklai ant to matomi. Rebele atwiray išsilaušenti, kaip weik italieniškoji Ragyrunga tikt norešenti; jau dabar primina wis daugiaus Italieneriū nū Kampelio gruntawotai walnajei Baznyčiai.

38 Lietuwos bey abiejū Prusū Prowincū.

* Influenca yra wel matyti. Apgarsinimai ciecoriškojo Sweifatos Uredo apsafo: Sziometiniei ligai ponawojant buvo Wokietijoj Ragyrungos Walsczius Dūsfeldorf, kur Liga pasucziaustey pasirode. Wokietijoj ne buvo nū to nū smarkaus Influencos Pasirodymo girdeci, Englante, piaurinej Amerikoj ir Italijoj Liga Razumą ilgiaus užsilaike, tacziau ir nū ficzion yra per ilgą Gzesą nū jos nieko ne girdeci. Dabar maldūja „Apgarsinimai“, kad abiejose pasfutiniose Redelese i Kopenhagen kožnoj po 106 Sufirgimū, Londonej 6, i New-York 3 Pasimirimai Influenca ištirti yra.

* Dieziū Kalendros. Kaczieig

Bitys i ney josi Ziemos Miega ne ipūla, tay yra tacziau šime Menesij jū wisas Gwyastis taip gilus, kad tasai tojo Kubezius arti užkrutina. Reikia rupinti nū Atlaikymo kožno Trikdinimo, ar butu tasai per Saules Szulius, arba per Užpūlimą neprieteliskū Gwyoliū. Sziltofe, nū Sniego walnose Dienose reikia Bitis ant Iščiczystijimo išmasinti. Wiens Išklims pritenka, keli nier geray. Tilžeje, 10. Decembei. [Zalnieriskā.] Retwerge pirm Pietū užeme Infanterijos Whrai, wisay ant Lauko Maršo išsirede, wieną Maršą iki i Kagaines Kampą, kur Szowimo Bandymai nulaikomi tape. Po Pietū tape atgal gryžiama.

— [Balamuthste.] Wiens be Wietos esąs Matrozus sutruškino Seredos Waktare prieš Zieg. 5 Pasziurejimo Langa Wemeyerio Popieriaus Kupczystes, su Koji i Kutą spirdams. Po atlikto Darbo pasiliko jis pakajingay prie Lango be stowis. Apturetojis bego laukan ir paprase ji, ant Policijos drauge eiti, ką jis ir be Priekšistengimo dare. Tas Zmogus sake, kad jis tą Darbą išpromwyjes, jeib Pastogi gautu.

— [Du Prieteliu] buvo pagal wienoją Pridawimą susišnekejustu, wieną Siuweji bey Drabuziū Kupczelninką apmogi. Ant to pasidawe wiens, kursai suplyksuses Kelnes dewejo, i Prie Kromo Siuwejū Mistro esancziases Darbo Stubas, jeib tases ant Kuno pataisyti dātu. Kadangi jis Kromo Duris tyczionis

atwiras walikes buvo, išbliejo antrašis Balamuts i Kromą ir pawoge wieną Bonū Saketą. Per Policijos Pagalbą tape tūdu Melagiū Giriktui prwestu.

— [Musū Niamunas] yra Naktyje nū Subatos ant Redeldienes prie 9 Grodū didzio Szalczio wisay užšales.

— [Nū Szepiū Sudo.] Berns Friedrikis R. iš Bartukeiciū fluzgjo Septemberj 8. M. prie Gaspadoriaus A. ir melde 12taji to paties Menesio sawo Pono Urlaupo ant wienos Dienos. Kaczieig jam tas Urlaupas užgintas tape, kadangi jis pirm to toki gawes ir išwartojes buvo, prastojo jis sawo Szlužbą ant 24 Adynū, o tai tokiame Gzese, kuriame jo Pons iškeliames buvo. R. turejo per tai del Berzengimo § 1 Szeimynos Dawado, kaip jis prieš wieną ji ant 9 M. arba 3 Dienū Temnyczios prastudhjanti publicijiską Korawones Valiepią giriktiską Atstudhjimą prases buvo, prie musū Szepes Girikto atfiliepti. Ibrodymai whriauštime Trampne iškreiske, kad Apstufstasis, kaczieig jis wienathjis Berns sawo Dūnos Pono buvo, ir kadangi jis pirma gautaji Urlaupą perzenges buvo, dabar neyokio Urlaupo ne gawo, tacziau ale sawo Szlužbą prastojo. Giriktas del to ne abejojo, jau pirma del to paties Berzengimo pirmakorawotą Apstufstaji su 9 M. arba 3 Dienomis Temnyczios pakorawoti.

Giniškūse, 9. Decbr. [Daugeropa.] Birm keliū Dienū norejo Dwa

Widurnakti buvo, yra twirts Dalhkas. Rodykles (Szperai) aukfinojo Ziegorko, kursai ant Wšlos gulejo, stowejo ant dwylika. Ziegorius yra per Nupūlimą apšistojes, nesa jis buvo užtrauktas.

„Pfel! Ziegorius gal ir ne geray ejes buti.“

„Aš pažystu Ziegoriū, jis ejo wisados geray. Ant Ziegoriaus wienat ale ir ne atšaina. Szi Ryt' ant Ziegoriaus aptūniū, tūjau po Razbajstes Atradimo, Daktars Scheffer Lamoną perješkojo ir prie jo patlab melinayraudonūsius Smerties Plakus atrado. Jis jako, kad šie Plakai tikt po aptūniū Adynū te atfiranda. Pagal tai ne gal Moteriske dar po Ziegoriaus dwyliką gywa but burusti. Ant wieniolika ji dar gywa buvo, toktai aš pati išliudyjau.“

„Tu?“ tare Randleris.

„Je, aš,“ lingojo Zette, kone nufigandusi iš to stacziojo Swilgio, su kuriūm jos Wpys ant jos žiurejo.

„Tu buši su Gzesu apširikusi. Gal ir dekimt burusti buti.“

„Turmo Ziegorius mušo juš aikšney gana, o aš tikt dar bene iki wieniolika šaityti galesiu.“

„Tu gali persiškaicziusi buti.“

„Tay yra Justine taipjau persiškaicziusi.“

„Del ko Justine.“

„Jos Stubele gul ant Ulyczios Pusės; ji dar ne miegojo ir girdejo manę su Bredowene be kalbant. Ir ji sake, kad wieniolika buvo, nesa ji taipjau staitė, kaip Turmo Ziegorius mušo. Akarūt Widurnaktij yra Bredowene nurazbajauta, tai yra wisay twirtay, o kadangi Tu je wel gywą padarhti tikt ne gali, tay gal Taw ir wis tiek buti.“

Merimdams ir su didzeis Singneis Randleris Stubą permatawo. Jo Weidas buvo iš Gailesczio del Pasimirimo jo Rudikio pabales; ale Zettei tasai dar daug daugiaus išblhskes pasirode.

Umay jis prie mažojo Lamono apšistojo, ant tojo statu Swilgi užmesdams.

„Kad aš prie Pono Diemo dabar tikt susipustyjau, tay te eina iš wieno toliaus!“ murmejo jis.

„Ką sakai Tu?“ klause Zette.

„Nieka!“ atšliepe jis su rustu Brieggnisklumu.

III.

Razbajstė buvo Miesteli i labay didi Sujudimą pargabenusi. Tasai ale dar didesnis pastojo, kaip pirm Pietū pacios Dienos Žullitis pargabentas

tape, nū Szandarū bey Pulicistū wstas. Wienoj mažoj Turgaus Wietoj, mos wieną Myle nū Miesto atstu, buvo jis sugautas. Tenay buvo wakar Zomarks buwes. Salitceriū Jono Turgas buvo wisoj Apygardej pagirtas; budawo Szowimo Budū, Karaseliū bey tam Iygaus ir iki šwiesaus Ryto tapdawo geriamo ir walgoma, šokama ir werpeliojama. Bus Naktyje Ziegorius jau wiens buwes, kaip Žullitis tenay i wieną Karcziamą izenges. Jis buwo tenay persikeidams geres bey šoktes ir labay linksmas buwes, iki jis galiaustey itaip prifigere, kad jis Karcziamoj i Lową parguldomas turejo buti. Apie welybaję Adyną, kurioj Žullitis i Salite parwyko, buvo daugiaustejie Turgaus Aplantotojei seniey ant Ramū pasidawę; nū tū keliū, kurie dar atgal pasilike buvo, je tikt du arba trys matę te buvo, ir šitie gulejo dar giliame Rytmechio Miega, kaip Žinia apie Razbajstę išiplatino. Del to tikt welay ištirta tape, kur Razbainiks pasucziaustey matytas tape, tacziau parejo šita Žinia Jokano Sargams dar wis anksti gana, idant je dar Lowoj sugriebtu ir apfaltu.

Dar ne wistas.

tionis B. wieną Karwę i Tilže wešti. Bingieji Arklei bego per skubrey, Szlajes apwirdamos Ponui B. Ranką isnarino, ir gawo abu Lieforin is Kaukenū par-eiti, kuriū dum pasiseke, Ranką wel sutaisyti. — Gromatnebis Sch. pamete Repagadoj sawo wisus Werczios Zenklus Wertybeje nū 13,65 M. Kadejas itigiol dar ne maldamos, tan gaun Sch. is sawo Del-mono Ikladą atlyginti.

Smilgūse, 6. Dec. Toktai bene retay nusidūda, kad Cigonai su Ber-sonomis kitos Gimines i Wencziamo-nyste isileidz. Toktai yra hiezion nu-fidawus, kur wiena Cigonka wieną Darbininką wedusi yra ir su tūm per felis Metus palaimingoj Wencziamo-nystej gwenena.

Pilkainej, 7. Decbr. [Lurgus.] Wakarht ktis Galwijū bey Arkliū Lurgus rode labay trudną Abrozą. Stowejo tikt pries 100 Arkliū ant Pardawimo, kadangi Galwijus Snukio bey Nagū Rigos deley ne wale buvo atgabenti. Prefes uż Arklus buvo labay žemos.

Smaleninkūse, 6. Dec. Jamp-rijoj Darbininko S. i arti prie Kube-žiaus gulinczius Sodargus susirgo pa-šlutinioj Subatoj wisi 3 Rudikiei Se-nume nū 5 iki 9 Metū umay del di-dziū Biduriū Skaudejimū. Ant Rodos pritrauktas Lieforius Apnūdyjima įgrado ir tape per tam pries idūtasę-Prnpromas didziaustoji Priegada nu-

kreipta. Tacziau Rudikiei dar sunkiej serga. Motina buvo pirm keliū Dienū wiename wariname Katile Syrupą wi-rufti ir Katilą Kufnej palikusi. Is tojo buvo Rudikiei laize ir taip su žaleistis Wario Lūdais (Grūspan) apsinūdyjo.

Cydtkunūse, 7. Dec. [Zasū Siuntimai is Masfolijos yra nepaliau-tinay didi ir eina daugiaustūse Waka-rūse su Galwijū Trutiū 7—8 prikrauti Wežimai, tai esti 8—9000 Stukiū, i Wokietijos Biduri nū hiezion šalin.

Baicziūse, 5. Dec. Sziczion pa-budawotasis gelžinis Tiltas per Minijos Upę tape 1. Decemberi nuwertas. Jau seney buvo aplinkuy gulintieji Kiemai pasiprocewoje, Tiltą ant Dawilū Baž-nyczklemio einanti igti. Jie buvo jau ir iki Ciecoriaus rasę, kol ne seney jiems Akmeniū dykay primekti apsimant jū Noras ispidomas tape.

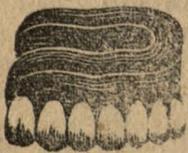
Szirwintūse, 6. Dec. [Aukšta Senatwe.] Retoli nū Wladislawowa gulincziame Slemczii Kieme pasimire praejusioj Nedelej Motina tenay esan-czijojo Kupczialninko 107 Metū aukš-toj Senatwej. Moteriste buvo iki sawo Smerties taip akyla bumusi, kad ji ne tikt naminius, bet ir dar kitus Weikalus atlikti galejo. Brili toji nie-kados ne nekiojo.

Goldape, 7. Dec. [Didis Suju-dimas] wakar musū senojoj Bažnyczioj

Barendą be laikant atfirado. Kunigui be kalbant pasidare ant Gangū aikšus Sumisims, ir weif pasirode ant Bartos wiens Wyrs, kursai nužokti norejo. Pa-laimingu Budu galejo tasai dar tikru Gzesu sugriebtas ir nū jo Apstemimo Darbo trikdinamas buti. Prie pulci-jikto Išklausinejimo isfireiske, kad tas Wyrs Umuse suklodes is Romintes yra.

Margabowa, 8. Dec. Kieme J. sedejo nesenien linskma Draugyste Pau-kininko Namūse Kruwoj. Mudriey nū wisokiū Daiktū be pasakojant sužygiu Bry-butuj didis Brezdejimas atfirado. Brez-dejimas atfirkartojo dar Kart, ale nieks ne isfidryso, Priežasti pajekoti, nesa wisi mislyjo, kad špukūja. Galiauseo ant Kiemo smarkiey supyškejo, tada buvo wistas tyła. Dabar pasidrasino jau-niaustoji Kiemo Graziujū ir ejo su Zi-burium laukan, palydeta nū keliū drastiū Naujgnininkū. Lauke buvo trudnas Abrozās. Su sutruškinta Rugara gulejo didziaustoji penamoji Kiaule, kitos Kiau-les buvo wiename Kampe ant Kiemo susiretusios. Szpukawimas buvo dabar isguldytas. Kiaulstaldzio Durys ne buvo uždarytos, Kiaules buvo laukan ant Kiemo bey i Brybuti isėjusios ir prie to buvo seniaustoji pries wienas Ko-peczias atsidauzusi ir toms apwirstant užmušta tape. Uż Iškasti tape Draugai per nelauktą Debrū Walghmą sekanczioj Dienoj atlyginti.

Apšakymai.

Dantu Darbawiete nu M. Karpes.

Kunštiskas Dantis, Plombie-ravimus, Dantū Bertaisymus.

Tilžeje,

Kazernės Ulyczioj Nr. 23.

Repasiturinczius priimu as kasdien, tikt Nedėldie-neje ne, nū Bėgoriaus 8 iki 9 Rytmetuj.

Weihnachts- und

Neujahrswünsche

sind zu haben in der

Reyländer'schen Buchdruckerei.

Bernai bey Szluzaninkes

Wakariniui Kampui uż aukštą Algą bey walną Relione yra nū tūjau jekfomi.

C. Stuhlemmer, Tilžeje,

Aukštoj Ulyczioj 62.

Ciepat gal Mergeles Fabrikems Wakarūse maldūris.

Kaledu Medzio Britabinimus

apšingay maikytus kaip Pa-wydzjus, Gwolius, Iwaigzdes ir t. l. Stryne su 440 Stukiū 2 80 M., Pastuyuzmokejims. Prie 3 Stryniū Paršuntims dykay.

Paul Benedix, Dresden-N.12.

Scillitin,

geriausia Prieprowa uż Ziurkiū-bey Peliū-Prapatymą, ney Zmo-gui, ney Namū Gwoliems neiš-kadyjancze, prisiulo

G. Siemering'io

Falkin = Aptieka,

Tilžeje.

Sechzig Kirchenlieder für die Schule.

Vorrätig bei

J. Reyländer & Sohn.

Lilžės Releiwjo

Kalendros

ant Meto

1893,

365 Dienas turinczjo,

Prefe

25 Ben.,

yra gaunamos

Reyländerio

Rn yau-Drufortioj,

Tilžeje,

kaip ir prie wisa Kalendru Pardawėja.

Pigin Markkinin

prie Bono

Ruhnan,

Tilžeje, Wokiecziu Ulycz. Nr. 64.

Wirkeninkai Lilžės Moterū Draugystės.

80 Baznyczios Giesmes, Lietuwiskta

Mischnygu

(Starkio, Franko, Oranto),

lietuwisk. Katgismas,

Psalmu Knugas, Raštelius i. t. t.

gaunama prie

J. Reyländer'io ir Sunaus,
Tilžeje, Aukštoj Uly. 67.

Sudermann'o Konkurzo Da-lytams prilauzantieji Bruerisio Gaspadorystes Daiktai tur

Utarninke, 20. Decemberi,

nū Zieg. 11 pirm Pietū prasidedant, ant Sudermann'o Gruat-stukio daugiaustiey Siulyjancziam uż galawą Umokejimą parūdami buti.

Szlotarcziamoj, 8. Dec. 1892. Konkursverwalteris.

Priedelka prie № 100 „Tilžės Keleivio“.

217

Tilžėje, 14. Decemeri 1892.

Iš Lietuvos bey abiejų Rytprūsų Provincijų.

Kojelese, 8. Dec. [Apsigimimas.] Kojelių Kieme Pribuveja Rešene iš Divilū wieną Darbininkę nū ypatikto Apgamo išmalnyjo. Sutwerimas parejo neegwos ant Swieto ir turejo dvi Galwi, wieną Runą, dvi Ranki ir fetures Kojas. Apgams yra Kreisfysykui Klaipejoj ant Siuntimo i Karaliauciaus Univerzitetą padūtas. Motina yra Sweika.

Riesenburg, 7. Decbr. Wos iš Baudziawos Kalejimo atleisťasis dar jauns Darbininks, Wardu Zielinski, tape Galwijus be wogant nutwertas ir fiejion i Kalejimą pargabentas. Naktij jis Ribiro Rinki išplešes bande tūmi 2 Kurpiū drutaje Siengą išlaušti, kaip atarot Užweizdas izenge, bums jis jau giloką Šylę pragrantęs. Tada tape jis i Lencuqus rakintas ir i Rosenberą nugabents.

Klaipejoj, 4. Dec. [Pamietros Paženklinimo Sztacijons] pirmos Klases yra ant wakarinio Kranto kurbifskujū Mariū prie Labagynū Labgawos Kreize itaisytas. Szis Itaisymas tur tą Mieri, ant kurbifskujū Kopū užsilakancziūsius Zwejus bey Sziporius nū Pamietros Pristartinimo dar tikru Gzesu Zinios dūti.

Labgawoj, 7. Dec. [Premija. Bagyste.] Siuwejū Mistras Sch. iš didz. Legitū, musū Kreize, gawo už Škmočinimą Kurtnebylio Kardelio Funk i Siuwejū Pagalbininką iš 150 M. pasfidaranczią Sztotspremiją. — Kupeziui D. iš fiejion prapūle per ilgēsni Gzesą didēsni bey mažēsni Piningū Szmotai iš Kupeznstes Kafes. Kaczieig labab tardinejama tape, ne galejo Wagiš surandamas buti. Galiausiey Ponui D. per Prisiuntimą wienos be Pastrahymo esanczios Gromatos pasiseke, sawo jauniauszi Mokintini kaip Wagi israšti.

Szisiej patlab ir wistą išspazino. Piningus yra jis wisados ant Užwedimo bey su Zinojimu sawo swetur gwynanczios Motinos pawogēs.

Dt. Gylau, 10. Dec. [Prigawimas.] Birn triumfo atejo wiena Mergelė i Kupczyšte wieno fiejion gwynanczio Ziegorininko ir sake, šjos Žiupone meldzia wieno aukfinio kokiū 60 M. werto Žiuponiū Ziegoriaus, kuri ji sawo Dukterei ant toses Gimimo Dienos dowanoti nor. Kadangi Mergelė istikima pastrode, Ziegorininks jei wieną Ziegoriu ir dame. Apsteliūtoje bey Ziegoriu jis daugiaus ale ne mate. Prie wieno Szokimo Pasilinksminojimo dabar nusitiko, kad 16 Metū senoji Kraska sawo Krutinę su Ziegoriumi išdabino. Bulicija toktai užūsti gawo ir isrado je kaip aną Prigaweją.

Wod sam tšiu se, 5. Dec. [Apie Kurzbajawimą Oberwaktmistro Marschner] iš Kempū (apie kuri mes jau pranešem) dar rakoma: Subatos Wakare pries Zieg. 10 girdejo Ieli Gwyatininkai Kiemo Donaborow wieną Szuwi pūlant. Weif po to parbego wiens pabalnūtas Arklys ant Kiemo link, kursai, kaip jis Wyrus išwondo, tūjau zowaba atgal pabego. Wyrai Arkli seke ir prie to Lawoną Oberwaktmistro Marsner, kursai ant Rugaros gulejo, užejo. Szaltyškiei iš Donaborow bey Jankow, taip kaip Distrikto Komisarjus bey du Szandarai iš Kempes tape tūjau primadinti, taipojau Kreizo Konū Victorius iš Kempes. Dar Naktije uzimtieje Pažeklojimai ikreiske: M. buwo ant Keliu nū Jankow i Biadakter jojes, ir Bedos rode, kad jis wieną Žmogū per-

sefinejo. Tada buwo M. nū Arklio nulipes ir persefinejo, Arkli wesdams, tą Žmogū. Artybeje keliū škyriu stowincziū Pūpiū yra Marsner nū to Žmogaus, kursai bene Medziokles Wagiš buwo, nušautas. Szrotū Szuwis yra M. už kairioses Aujes i Galwą per Smagines iki i Burną išweržes, kur jis pasiliko. Smertis yra, kaip rodosi, ant Wietos istojes. Jau wakar ant Pietū wiens Girikto Komisjions i Jankow parejo, kursai Skrodiną patlab i Kiemą atgabentojo Lawono užeme, ant to Lawonas i Kempę nugabentas tape. M. yra aukšciausiey 50 Metū sens, tur patlab užaugusius o ir dar jaunēsnius Rudikius, yra 20 Metū Zalnieriū Szlužboj bumēs ir buwo per ilgus Metus Oberwaktmistras i Traustedt. Szendien yra Pirmasis Sztotsanwalts, Landrotas bey Distrikto Komisars i Jankow pasidawę, jeib Kazbaininką, kuriam Wyriausibe jau ant Kulnū esanti, ištyrinetu. I Donaborow ghyena daug Medziokles Wagiū, kurie tankiey prie bagocziausiu Laukininkū priklaustio.

Prisikintujū Sudas Tilžeje.

[Nū 5. bey 6. Dec.] Apstuhasis Gaspadorius Ensties Bendiks iš Akmonisktiū buwo ant Turgaus Katycziū 5. Meiji praej. Meto wieną Kiaulę nū wieno Wasfoliaus už 5 Kublius pirtes. Szisiej buwo paryres, kad Draugapystioji Gaspadoriaus Pati Enriette Schuties iš Pakamoriū wieną balta Kiaulę paupjowusi buwo ir perkalsbejo taje dabar, jei I Marius pažadedams, prie Kiauliū Rewisoro Pakamonūse primaldūti, kad ji jam Kiaulę pardawusi; ji turinti tada Atestą išsiprašyti ir taji jam dūti. Szufene dare kaip Bendiks je pamokino ir Bendiks Kiaulę Kiauliū Rewisoriui Akmonisktiūse primaldawo.

Apst. Bendiks tape del Uzmanymo ant Konterbandierawimo podraug su priegadingu Nusizengimu bey sunfaus Rastu Berkreipimo ant dwiejū Menesiū Kalejimo, Apstusioji Szukene del Rastu Berkreipimo ant wienos Nedeles Kalejimo prasudyta. Ir tampa per Klaules Pardawimą igyiteji Piningai itraukti. — Antra Stunda: Apst. Kerdzius Wilius Welsh is Balupenū stowejo prie Dwarionies Hermann Wasmann is Gudgalū Szluzboje. Nū 11. Zulyjaus iki 2. Nowemberio praej. Meto gulejo jis del nesweikos Rojos Kreizo Vocorite Kagainie. Oktoberyj praej. M. Wasmanns Wyrasuybei primaldawo, kad Welsh Zulyjuje 1891 Roja susitrenkes ir del to i Ligonbuti nugabentas esas; jis noiejo per tai uz Welsh Nepalaimū Kente gauti. Szis Primaldawimas ne sutare ale su Ikradimu Kreizo Vocorito Diefortaus, pagal kuri Welsh del Rojos Nario Uzidegimo kentejo. Welsh is naujo Kreizaus-Urksusedininkui papasakojo, kad jis jau per sawo wiq Szluzbos Czesq prie Wasmann Rojos Kentejimą turis. Del to tape jam Nepalaima ne pripazyta. Prieš tai keltais Pasigūdimas Apstusiojo tape nurodytas. Verufungoj atsihaule Welsh ant Wasmanno Liudymo, kad jis Roja prasimynes ir niekas del Rojos Uzidegimo ne kentejes. Wasmann sawo Iksakimą prisego. Verufunga tape nurodyta. Wasmanno Iksakymas yra ne tikras; kaip isfireikite, yra Welsh du Kart prie Kulimo Makynos i Nepalaimą parejes. Nū Nepalaimos Februcryjuje 1889 yra kairioje Roja Apst. Welsh niekados wisan isgijū. Kaip Welsh Wasmannui sake, kad jo Roja tikl nū šios Nepalaimos taip pikta atiradusi, sake Wasmann: „tai juš nieks ne žino,“ jis jam Nepalaimos Kente isprasyles; jey jis klausinemas bus, turis jis satyti, kad jo Rojos Kentejimas nū Susitrenkimo atsieinas. Welsh tape del bandyto Brigawimo ant wienos Nedeles Kalejimo, Wasmann del Ikwadziojimo ant to bey del neteisios Prysegos ant wieno Meto bey dewyniū Menesiū Kalejimo, ant 500 M. Piningū Korawones bey Patroijimo birgel-šlūjū Garbes Teisybiū ant wieno Meto prasudytas.

[Nū 7. Dec] Szluzauinkes Ulrike Noste bey Ida Ewerling tampa neteisios Prysegos deley Kaitinamos. Abi Apstusioses fluzjojo prie Dwarones M. maz. Szagmantase ir miegojo Szeimynos Stuboj. Wienoj Nastyj praejusios Wajaros pažadino Nostike M. sa-

lydama, kad trys Wyrat i Szeimynos Stub išmweršti bendiustu ir prie to wieuq Lang Rutą ismupusti. Kaip M. atskiele, ne bum daugiaus nieko. Apstusioses patikrino, kad Wyrus ne ispažinusios. Ir prie Szepiū Sirkito, kur trys Bernai to Darbo prisluksit humo, abi sake, kad Bernus ne ispažinusios. Iq pati N. wiename Tramyne patikrino, kaip ji pirma sakiusi buvo. Iksakymai yra ale netikri. Apst. Ewerling humo du Bernu i Stuba per Langą ileidū; kaip tadu dabar prie Mergeliū buvo, atejo Drolis Apst. Ewerling su dar dwiem Personomis prie Lango, jeib Ispusiūsius prawarytu, prie to Ewerling wieną Langą Rutą sumuko. Kaip dabar Drolis Apst. Ewerling apie tą Atsitikimą Teisybe papasakojo, Apstusioses Februcryjaus Tramyne isšipazino ir tape dabar Noste del du Kart zinomay neteisios Prysegos ant 1 Meto, Ewerling del wieną Kart zinomay neteisios Prysegos ant 3 Menesiū Kalejimo prasudytos. — Del Runo Suzejidimo bey Plehimo parejo hendien dar i Pioną Berns Rudolf Broheit is Gromeciū bey Kumelns Friedrickis Ziehr is Moritkemū. Apstusioji du uzpale praejusime Mete Wajnyczq Kellter is Prewoisliū, kursai is Senteinū Karejiamos parejo ir tur jis su litais, tarp tū ir Apstusiojis, girtawes buvo, parmete ji ir jam Galwa suronyjo. Broheitis ispleše jam Ziegoriū su Lencugu is Lydio. Stelterui galiausiey pasiseke papriusiti. Del Runo Suzejidimo patlab pirmaporawotasis Apst. Broheitis tape del priegadingo Runo Suzejidimo bey Plehimo ant Ulycios ant 5 Metū bey 1 Men. Kultuzes. Ziehr del priegadingo Runo Suzejidimo ant 3 Menesiū Kalejimo prasudytas.

[Nū 8 Decbr. Del Pafusinimo ant neteisios Prysegos bey del neteisios Prysegos varejo ant Kaitininkū Eulo Gaspadorius Friedrickis Zurdel is Gromeciū bey Butelnink Dander is Alt-Weyncziū. Apst. Zurdel buvo Szilleninkū Girej, kur jis Malkos pirkes buvo, kelis Pūbies Kultus prie Parsiwejimo pawoges ir del to ant 1 Nedeles Kalejimo prasudytas. Verufungoj atsihaule Zurdel ant Darbininkū Dander bey Schiemanno Liudymo, kaip jis jiems pirm to safes buvo, „Nū Kulū nieko ne satykit; Jus man gelbejot, nū žiškterio prirodytūsius Kelmus uskrauti; aš satysiu, kad aš jus nū Szemacziū pirkau.“ Danderis pagal tai ir isšake bey prijeke, Schiemann ale wiq Teisybe papasakojo ir

Danderis galiausiey ir isšipazino. Zurdel tape ant 2 Metū Kultuzes bey 3 Metū Garbes Teisybes Patroijimo bey Dander del zinomay neteisios Prysegos ant 1 Meto Kultuzes prasudytu.

Nedeles Turgai.

Tilzeje nū 10. Decemberio.

Turgus buvo Subatoj geray aplankytas. Ant Swiesto Turgaus kaptawo Swars Swiesto 1,10 iki 1,20 M., 8 iki 9 Kiaufiei 50 Pf., senos Wiktos 1,10 iki 1,30 M., jaunos Wiktos 55 iki 70 Pf. ant Stufio. Zulkiei 30 Pf. ant Swaro kaptawo. Darzowiu bey Zalumynū buvo Daugybeje atgabenti. Sawū buvo daug ant Turgaus ir tape uz Szepeli Rugiū 4,70 iki 5 M., Kwieczū 6 iki 6,20 M., Miezū 3,70 iki 4 M. o Awizū 2,80 iki 3,10 M. uzmoleta. Szepelis Kopuczū kaptawo 1,40 iki 1,60 M. Zuwiū Turgus buvo geray apstatotas. Wiens Zwejsys buvo prie Spliteres tris Szamus, nū 55 iki 60 Swarū sunkus, sugawes, kurie uz 40 Pf. ant Swaro parbudami tape. Ant Swaro kaptawo: Sterlat 50 iki 60 Pf., Karšiei 40 Pf., Lydekos 30 Pf., Kwapes 25 iki 30 Pf. ir kitos majos Zuwys 25 iki Pf. Ant Miesos Turgaus pasidare Prekes uz Zautiera is 50 iki 60 Pf., uz Kiauliena is 50 iki 70 Pf., uz Awiena is 45 iki 55 Pf. o uz Weršiena is 30 iki 60 Pf. ant Swaro. — Ant Zalkū Turgaus ejo Kupcynie mudriey; Prekes guldesi ant 2,80 iki 3 M. ant Stufio.

Klaipedoj nū 10. Decemberio.

Kwiecei 7 M. — Pf. iki 7 M. 50 Pf. Rugiei 5 M. 20 Pf. iki 5 M. 50 Pf., Mieziei 4 M. 20 Pf. iki 4 M. 60 Pf., Awizos 3 M. — Pf. iki 3 M. 30 Pf., baltieje Zirniet 6 M. 50 Pf. iki 7 M. — Pf., rainieje Zirniet 6 M. 50 Pf. iki 7 M. — Pf. paagal naujji Szepeli. Koputes 1 M. 80 Pf. iki 2 M. — Pf. Szaudai 1 M. 80 Pf. iki 2 M. — Pf., Szienis 1 M. 80 Pf. iki 2 M. — Pf. pagal Centneri. Miesia Zautiena 50 iki 75 Pf., Weršiena 40 iki 60 Pf., Kiauliena 50 iki 60 Pf., Awiena 40 iki 60 Pf., Lafiniei (ruktyti) 80 iki 90 Pf. pagal Swarą. Swiesto Swars 1 M. — Pf. iki 1 M. 10 Pf.

Berlyno Prekiū Drove

Rublis Popieiaus: Piningū 11. Decemberi. 100 Rbl. 202 Mt. 80 Pf.

Hauptleiter: Pfarrer Stein in Tilsit. Für den reinpolitischen Teil verantwortlich: Präsentor a. D. Beckmann-Tilsit. Druck und Verlag von J. Reylander & Sohn in Tilsit.

Ant šito ženklieto Wardq atimianisjo Bušto, sawo Kiemo bey sawo paties Wardq ir Dienos Wisimq parafes ir 50 Pf. pridedes padūt it atimianisjam Buštui. Norint, kad Releiwis butu i Namus atnešams, veit dar 15 Pf. pridėti.

Abonnements-Schein.

Unterzeichneter bestellt bei der Kaiserlichen Post in ein Exemplar des in Tilsit erscheinenden

„Tilzes Releiwis“

(pirma „Naujasis Releiwis“),

für das 1. Quartal (Januar, Februar, März,) 1893 zum Abonnementspreise von 50 Pf.

(Wohnort: _____ Datum: _____ (Name des Bestellers: _____

Dieser Bestellschein ist abzuschneiden und der Kaiserl. Post zu übergeben.